

Ἡ σεμνοπρεπὴς αὕτη τελετὴ συνεπληρώθη διὰ τῶν δώρων τὰ ὅποια ὁ Ἀλέξιος διέταξε νὰ προσφερθῶσιν εἰς τε τὸν Γοδοφρέδον καὶ εἰς πάντας τοὺς περὶ αὐτόν, δώρων λαμπροτάτων, τὰ ὅποια συγκείμενα ἐκ χρυσοῦ, πολυτίμων λίθων, μεταξωτῶν ὑφασμάτων, ἵππων, ἡμιόνων καὶ ἀγγείων τεχνικώτατα ἐκ ποικίλης ὕλης εἰργασμένων, ἐκίνησαν τὸν θανμασμὸν καὶ ὑπερέβαλον ἀπάσας τὰς προσδοκίας τῶν φράγκων ἡγεμόνων. Καὶ οὐδὲ τοῦτο ἤρκεσεν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπέμποντο ἐκ διαταγῆς τοῦ Ἀλέξιου εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Γοδοφρέδου ἱκανὸν χρόνον κατὰ πᾶσαν ἑβδομάδα ἀξιόλογα χρηματικὰ ποσὰ εἰς χρυσὸν καὶ εἰς χαλκόν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ χρήματα ταῦτα ἐπανήρχοντο ἐν μέρει εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Κράτους· διότι κατὰ τὰ συμπεφωνημένα οἱ σταυροφόροι ἐπλήρωνον ἀπάσας τὰς προμηθείας ὧσων εἶχον χρεῖαν. Ἄλλ' οὐδὲν ἦν τὸ γεγονός εἶναι ἀξιοσημείωτον, ἔνθεν μὲν διότι, συνδυαζόμενον μάλιστα μετὰ τῆς πολυτελείας τῶν γενομένων δώρων, μαρτυρεῖ ὅπόσον δαψιλεῖς πόρους εἶχεν ἔτι τὸ κράτος κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἔνθεν δὲ διότι ἀποδεικνύει ὅπόσον ὁ Ἀλέξιος ἀπέφευγεν ἐκ παντὸς τρόπου, ἔστω καὶ διὰ μεγάλης χρηματικῆς τοῦ ταμείου προκαταβολῆς, νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς σταυροφόρους τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λαμβάνωσι παρὰ τῶν κατοίκων ἄνευ πληρωμῆς τὰ πρὸς συντήρησιν τοῦ στρατοῦ ἀναγκαῖα. Τοιαύτη ἐγένετο ἡ τελετὴ ἐκείνη, ἣτις ἐφαίνετο καταστήσασα ἐκ μέσου πᾶσαν ἀφορμὴν ἔριδος καὶ ἀσφαλίσεως τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ μεγάλου κατὰ τῶν μωαμεθανῶν ἐπιχειρήματος. Ἐὰν οἱ ὅροι τῶν γενομένων συνθηκῶν ἐξετελοῦντο εἰλικρινῶς, οὐδέποτε ἡ ἱστορία ἤθελεν ἀναφέρει ἐπιχείρημα χριστιανικώτερον, δικαιότερον καὶ εὐεργετικώτερον. Ἄλλ' ἡ χρηστὴ τοῦ Γοδοφρέδου προαίρεσις δὲν συνεβιβάζετο πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰ συμφέροντα ἕξ ὧν ἐκινήθησαν οἱ πλείστοι τῶν συναγωνιστῶν αὐτοῦ καὶ πρὸ πάντων ὁ προκηρῦξας τὰς σταυροφορίας ἀρχιερεὺς τῆς Ρώμης. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἴδῃ οὗτος μὲ ὄμμα ἀδιάφορον τὸν στρατὸν ἐκείνον, ὅστις ἦτο προωρισμένος νὰ καθυπαγάγῃ τὴν Ἀνατολὴν ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν κυριαρχίαν τῆς Ρώμης, ὀμνύοντα πίστιν καὶ ὑποταγὴν εἰς τὸν προστάτην καὶ πρόμαχον τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας βασιλέα; Ὁ πάπας ἔμελλε μετ' ὀλίγον νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἐνόει παντάπασιν νὰ παραδοθῶσιν οἱ ἀνακτηθέντες τόποι εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὅτι ἀπ' ἐναντίας ἡξίου νὰ ἀνακτηθῶσι πρὸς ὄφελος τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ ταῦτα ἔμελλον νὰ ἀποκαλυφθῶσι βραδύτερον· μετ' οὐ πολὺ δὲ πολλοὶ καὶ τῶν κοσμικῶν τῆς Δύσεως ἡγεμόνων ἀπέδειξαν διὰ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν ὅτι ἦλθον εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐπὶ σκοπῶ ἄλλω καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ ἀπαλλαγῇ τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τῆς τῶν Τούρκων καταπίεσεως.

Σημειωτέον ὅτι οἱ ὅροι τῆς γενομένης μεταξὺ Γοδοφρέδου καὶ βασιλέως συμβάσεως ταύτης δὲν ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν δυτικῶν χρονογράφων ἀπαράλλaktως ὅπως ὑπὸ τῆς Ἄννης Κομνηνῆς. Ἡ τελευταία αὕτη λέγει περὶ αὐτῶν ἐπὶ λέξεως τάδε· «Προσελθὼν οὖν ὁ Γοντοφρέ (δηλαδὴ ὁ Γοδοφρέδος) τῷ βασιλεῖ ἐπωμάσατο ὄνπερ ἀπῆντετο ὄρκον, ὥστε ὀπόσας πόλεις καὶ χώρας ἢ φρούρια φθάσει κατασχεῖν ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ρωμαίων τὸ πρῶτον τελοῦντα πρὸς τὸν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀποστελλόμενόν ἀρχηγὸν παραδιδόναι. Ταῦτ' οὖν ἐπομοσόμενος, χρήματά τε ἱκανὰ λαβὼν, ὁμέστιός τε καὶ ὁμοτράπεζος αὐτῷ γεγονώς, καὶ δαψιλῶς εὐωχηθεὶς, διαπεράσας κατὰ τὸν Πελεκάνον ἠύλισατο» (1). Οἱ δὲ δυτικοὶ βεβαιοῦσιν «ὅτι ὁ μὲν Ἀλέξιος ὑπέσχετο ἐνόρκως νὰ βοηθήσῃ τοὺς σταυροφόρους ἄγων μάλιστα αὐτὸς τὸν ἴδιον στρατόν, νὰ παράσχῃ αὐτοῖς τροφὰς εἰς εὐλόγον τιμὴν καὶ νὰ μὴ ἀνεχθῇ τινα πρὸς οὐδένα τῶν σταυροφόρων ἀδικίαν. Οἱ δὲ

(1) Τὸ *Πελεκάνον* ὑποτίθεται ὅτι εἶναι τὸ ἐν τῇ θέσει τοῦ νῦν *Μαλτεπέ* (ἐν τῇ τῆς Προποντίδος ἐναντι τῆς νήσου Χάλκης ἀκτῆ).

